16. novembra 2024

Meditačný obsah č. 268

Nasledujúca meditačná veta z Bhagavad Gītā opisuje, ako celá ľudská bytosť upadá do zatemnenia svojho Ja prostredníctvom nevhodného správania v pripútanostiach a túžbach:

Ľudia sú zavádzaní rôznymi túžbami, ktoré ich oberajú o účinky vnútorného poznania.

Potom sa pridŕžajú iných božstiev a nastoľujú ten či onen poriadok, ktorý uspokojuje potreby ich povahy.

kāmais tais-tair h tajnaānā prapadyante 'nyadevatā

ta -ta niyamam āsthāya prak tyā niyatā svayā (VII/20) (1)

Verše *Bhagavad Gītā* pôsobia opisne, akoby sa na udalosti života pozerali s vyrovnanou mysľou z vysokého nadhľadu, podobne ako svedkovia, ktorí pozorujú skutkový stav a interpretujú ho v kontexte múdrosti. V tomto zmysle treba brať do úvahy verš z *Bhagavad Gītā*. Slová tohto verša teda neposkytujú žiadny poučujúci návod, ale skôr len konštatujú a robia pozorovanú okolnosť skutočnosťou.

Pojem anyadevatā v preklade znamená „iné božstvá". Pre východnú filozofiu neexistujú iba nebeskí Bohovia, ale aj zvádzajúce a zlomyseľné autority. Iracionálna, zväzujúca, nárokujúca si žiadostivosť so všetkou svojou svojhlavosťou a nedostatkom vhľadu by mohla byť jednou z týchto autorít, teda tým iným božstvom. Čím viac cvičiaci na ceste jogy a meditácie ide za týmito žiadostivými túžbami a sám pred sebou sa ospravedlňuje, ako napríklad: „Druhí ľudia

majú taktiež rovnaké slabiny", tým viac sa človek rozvinie na iracionálnu autoritu a voči duchu obhajuje svoj vlastný svojsky vytvorený postoj nárokovania. Táto zastávaná slabosť z neho robí väzňa vlastnej reality popierajúcej vývoj.

Jedinec na ceste vývoja je čoraz viac vyzývaný k tomu, aby si vylúpol to oko, ktoré vytvára temnotu v celom jeho tele. Je však dôležité prihliadať na to, že v prvom roku alebo v prvých dvoch rokoch meditačného školenia väčšinou nie je ešte zadaná prísna askéza, lebo praví nepriatelia v duši s ich nárokmi na pripútanosť ešte nie sú dostatočne rozpoznateľní. S pribúdajúcimi a zvyšujúcimi sa cvičeniami však musia byť prekonané mätúce sily s ich zvádzajúcim a zahaľujúcim charakterom. Napríklad správanie, ktoré spočíva v neustálom zhromažďovaní hmotného zabezpečenia pre seba, sa nemusí nevyhnutne zlikvidovať už v prvých rokoch duchovného vzdelávania. Potom však prídu na človeka vážne skúšky a ak sa týchto falošných pocitov bezpečia nevzdá, začnú spútavať celé telo a poškodzovať ho nielen individuálne, ale pocity žiadostivosti nadobudnú charakter utrpenia vyžarujúceho pre svet.

Spočiatku si cvičiaci nepotrebuje hneď vylúpnuť oko, no časom mu musí byť jasné, že všetky prekážky, ktoré nezapadajú do väčšieho celkového poriadku, musia byť rozhodne odstránené. Po určitom čase školenia musí človek doslova vykoreniť všetky svoje falošné božstvá v podobe chybných žiadostí, túžob po väzbách, závislostiach, v podobe požiadaviek alebo prejavov odsudzovania.

Ďalšie zdroje:

1) H.Grill: *Bhagavad Gītā* ako základ poznania, s. 187

2) „Horiace chúťky sa [v posmrtnom živote] postupne stravujú a duša zažila, že vykynoženie týchto chúťok je jediným prostriedkom, ako zabrániť utrpeniu, ktoré z nich musí pochádzať. Počas fyzického života však neustále znova a znova nastáva uspokojovanie. Tým sa prekrýva bolesť horiacej náruživosti určitým druhom ilúzie. Po smrti, v „ohni očistca", vystupuje táto bolesť úplne nezahalená. Človek podstupuje zodpovedajúce zážitky strádania. Je to stav temnoty, v ktorom sa duše takto nachádzajú."

(Rudolf Steiner: Teozofia, úvod do nadzmyslového poznania sveta a určenie človeka, GA 9, kap.II.: Duša v duševnom svete po smrti, s.78)

meditácia č.267 < späť zoznam meditačných obsahov vpred > meditácia č.269